

Prof. Dr. İlhami SÖYLER
Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

HUKUKUN TEMELLERİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM

TOPLUMSAL DÜZEN KURALLARI VE HUKUK

I. TOPLUMSAL DÜZEN VE TOPLUMSAL DÜZEN KURALLARI	31
A. TOPLUMSAL DÜZEN.....	31
B. TOPLUMSAL DÜZEN KURALLARI.....	31
1. Din Kuralları	32
2. Ahlak Kuralları	32
3. Görgü Kuralları.....	33
4. Örf ve Adet Kuralları.....	34
5. Hukuk Kuralları	35
a. Hukuk Kavramı ve Hukuk Kuralları	35
b. Hukuk Kurallarının Özellikleri	35
ba. Normatif Olması	35
bb. Değer Yargısına Dayanması.....	36
bc. Bireyin Dış Dünyasına Yönelik Olması	36
bd. Muhatabının Kişiler Olması	36
be. Emir, Yasak ve Yetki İçermesi.....	36
bf. Nesnel (Objektif) Olması	36
bg. Evrensel Olmaması.....	37
bh. Yazılı Olması.....	37
bi. Yaptırımının Olması.....	37
C. HUKUKTA YAPTIRIM	37
1. Yaptırım ve Unsurları	37
2. Yaptırımın Özellikleri.....	38

3. Yaptırımın Tarihsel Gelişimi.....	38
a. Kişisel Öç Aşaması	38
b. Kıyas Aşaması.....	38
c. Hakem - Uzlaşma Aşaması	39
d. Modern Yargılama Aşaması	39
4. Yaptırım Türleri.....	39
a. Kamu Hukuku Yaptırımları	40
aa. Anayasa Hukuku Yaptırımları.....	40
ab. İdare Hukuku Yaptırımları	40
ac. Ceza Hukuku Yaptırımları.....	41
ad. Mali Hukuk Yaptırımları.....	42
ae. Sosyal Güvenlik Hukuku Yaptırımları	43
af. Devletler Genel Hukuku Yaptırımları.....	43
b. Özel Hukuk Yaptırımları	43
ba. Hükümsüzlük (Geçersizlik).....	44
bb. Cebri İcra (Zorla Yaptırma)	45
bc. Tazminat	45
D. HUKUKUN AMAÇ VE İŞLEVLERİ	46
1. Güvenlik Sağlaması.....	46
2. Toplumsal Gereksinimleri Karşılaması	46
3. Özgürlük Sağlaması.....	46
4. Adalet Sağlaması	47
a. Denkleştirici (Eşitlikçi) Adalet.....	47
b. Dağıtıcı (Paylaştırıcı) Adalet	47
c. Hakkaniyet (Nesafet).....	48
E. HUKUK SİSTEMLERİ.....	48
1. Kıta Avrupası Hukuk Sistemi.....	48
2. Anglo-Sakson Hukuk Sistemi	49

3. İslam Hukuku Sistemi.....	49
4. Sosyalist Hukuk Sistemi	50
F. HUKUKUN SINIFLANDIRILMASI.....	50
1. Pozitif – Normatif Hukuk	51
2. Şekli - Maddi Hukuk.....	51
3. Kamu - Özel Hukuk.....	51
4. Ulusal – Uluslararası Hukuk.....	52
G. POZİTİF HUKUKUN KAYNAKLARI.....	53
1. Asli (Birincil) Kaynaklar	53
a. Anayasa	53
b. Kanunlar.....	54
c. Uluslararası Antlaşmalar (Sözleşmeler).....	55
ca. Temel Haklarla İlgili Uluslararası Antlaşmalar	56
cb. Diğer Uluslararası Antlaşmalar	56
d. TBMM İçtüzüğü.....	56
e. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	57
ea. Olağanüstü Hal Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	57
eb. Olağan Hal Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	57
eba. Münhasır Yetki Alanları.....	58
ebb. Ortak Yetki Alanları.....	58
ebc. Yasak Alanlar	58
f. Cumhurbaşkanlığı Kararnaları.....	59
g. Yönetmelikler.....	60
h. Adsız Düzenleyici İşlemler	60
2. Yardımcı (İkincil Kaynaklar).....	61
a. Yargı Kararnaları.....	61
aa. Herkesi Bağlayan Yargı Kararnaları.....	61
aaa. Anayasa Mahkemesi Kararnaları	61

aab. İctihadı Birleştirme Kararları	62
ab. Diğer Yargı Kararları.....	62
b. Örf ve Adet Hukuku.....	63
ba. Örf ve Adet Hukukunun Unsurları	63
bb. Örf ve Adet Hukukunun İşlevleri.....	63
c. Öğreti (Doktrin).....	64
d. Hukukun Genel İlkeleri.....	64
II. HUKUK KURALLARININ UYGULANMASI.....	65
A. NİTELİK BAKIMINDAN UYGULANMASI	65
1. Emredici Hukuk Kuralları	65
2. Tamamlayıcı (Yedek) Hukuk Kuralları.....	66
3. Tanımlayıcı Hukuk Kuralları.....	66
4. Yorumlayıcı Hukuk Kuralları.....	66
5. Yetkilendirici Hukuk Kuralları.....	67
6. İlga Edici Hukuk Kuralları	67
B. YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	67
1. Yersellik (Mülkilik) İlkesi	67
2. Şahsilik (Uyrukluk) İlkesi.....	68
3. Karma İlke	68
C. ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI.....	68
1. Hukuk Kurallarının Yürürlüğe Girmesi.....	68
2. Hukuk Kurallarının Yürütülmesi.....	69
3. Hukuk Kurallarının Yürürlükten Kalkması	71
a. Kendiliğinden Yürürlükten Kalkma.....	71
b. İlga Yoluyla Yürürlükten Kalkma	71
ba. Açık İlga	71
bb. Örtülü İlga	71
c. İptal Yoluyla Yürürlükten Kalkma	72

D. KİŞİLER BAKIMINDAN UYGULANMASI.....	72
1. Cumhurbaşkanı	73
2. Milletvekilleri	73
a. Yasama Sorumsuzluğu	73
b. Yasama Dokunulmazlığı.....	73
3. Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar.....	74
4. Diplomatlar	74
5. Askeri Personel	74
6. Kamu Personeli.....	75
E. ANLAM BAKIMINDAN UYGULANMASI (YORUM), HAKİMİN BOŞLUK DOLDURMASI VE TAKDİR YETKİSİ	75
1. Yorum Türleri	75
a. Yasama Yorumu	75
b. İdari Yorum	76
c. Yargı Yorumu.....	76
d. Bilimsel Yorum (Doktrin).....	76
2. Yorum Yöntemleri	77
a. Sözel (Lafzi) Yorum.....	77
b. Amaca Yönelik (Gai) Yorum.....	77
c. Tarihsel Yorum.....	77
d. Sistematik Yorum.....	77
e. Karma Yorum.....	78
3. Yorumda Kullanılan Araçlar.....	78
a. Kıyas (Örneksme).....	78
b. Evleviyet (Haydi, Haydi)	78
c. Kavramın Zıddı (Mefhum-u Muhalifi).....	79
4. Hakimin Boşluk Doldurması ve Takdir Yetkisi	79

a. Hakimin Boşluk Doldurması.....	79
b. Hakimin Takdir Yetkisi	80

İKİNCİ BÖLÜM

HAKLAR VE SORUMLULUKLAR

I. HAK KAVRAMI, HAK TEORİLERİ VE HAKKIN UNSURLARI.....	83
A. HAK KAVRAMI VE UNSURLARI	83
1. Hak Kavramı.....	83
2. Unsurları	83
B. HAK TEORİLERİ.....	84
1. İrade Teorisi.....	84
2. Menfaat Teorisi.....	84
3. Karma Teori.....	85
4. Hukuki İlişki Teorisi.....	85
II. HAKLARIN SINIFLANDIRILMASI	85
A. KAMU HAKLARI.....	85
1. Kamu Haklarının Özellikleri	86
2. Kamu Haklarının Türleri	87
a. Kişi Hakları	87
b. Sosyal ve Ekonomik Haklar.....	87
c. Siyasi Haklar	87
3. Kamu Haklarının Sınırlandırılması.....	87
a. Olağan Hallerde Sınırlandırma.....	88
b. Olağanüstü Hallerde Sınırlandırma (Durdurma).....	89
B. ÖZEL HAKLAR	89
1. Özel Hakların Özellikleri.....	90
2. Özel Hakların Türleri.....	90
a. Konusuna Göre Özel Haklar	90

aa. Şahıs Varlığı Hakları.....	90
ab. Malvarlığı Hakları.....	91
b. Niteliğine Göre Özel Haklar	91
ba. Mutlak Haklar	92
bb. Nispi Haklar.....	93
c. Dayanağına Göre Özel Haklar.....	93
ca. Bağımsız Haklar.....	93
cb. Bağımlı Haklar.....	94
d. Etki ve Sonuçlarına Göre Nispi Haklar	94
da. Yenilik Doğuran Haklar.....	94
daa. Kurucu Yenilik Doğuran Haklar	95
dab. Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar	95
dac. Bozucu Yenilik Doğuran Haklar	95
db. Yenilik Doğurmayan Haklar	95
e. Devir Kabiliyetine Göre Özel Haklar.....	95
ea. Devredilebilen Haklar	96
eb. Devredilemeyen Haklar	96
III. HAKLARIN KAZANILMASI, KORUNMASI VE	
KAYBEDİLMESİ	96
A. HUKUKİ FİİL (EYLEM).....	97
1. Hukuka Uygun Fiil	97
a. Bilgi Açıklaması.....	97
b. Duygu Açıklaması.....	98
c. İrade Açıklaması.....	98
ca. Hukuki İşlem.....	98
cb. Hukuki İşlem Benzeri Fiil.....	98
cc. Maddi Fiil.....	98
2. Hukuka Aykırı Fiil.....	99

B. HUKUKİ İŞLEM.....	99
1. Hukuki İşlemin Türleri	99
a. Tarafları Bakımından Hukuki İşlemler	99
aa. Tek Taraflı İşlemler	99
ab. Sözleşmeler.....	99
ac. Kararlar	100
b. Malvarlığı Bakımından Hukuki İşlemler	100
ba. Kazandırıcı İşlemler	100
bb. Borçlandırıcı İşlemler.....	100
bc. Tasarruf İşlemleri	100
c. İrade Beyanı Açısından Hukuki İşlemler	100
ca. İrade Beyanı Yöneltilmesi Gerekli İşlemler	101
cb. İrade Beyanı Yöneltilmesi Gerekmeyen İşlemler ...	101
d. Zaman Bakımından Hukuki İşlemler	101
da. Sağlararası İşlemler	101
db. Ölüme Bağlı İşlemler	101
e. Sebebe Bağlılık Bakımından Hukuki İşlemler.....	101
ea. Sebebe Bağlı İşlemler	102
eb. Sebebe Bağlı Olmayan İşlemler	102
2. Hukuki İşlemin Geçersizliği (Hükümsüzlüğü).....	102
a. Yokluk.....	102
b. Butlan	102
ba. Mutlak Butlan (Kesin Hükümsüzlük).....	103
bb. Nispi Butlan (İrade Sakatlıkları)	103
bba. Bilinçli Sakatlıklar	103
bbb. Bilinçli Olmayan Sakatlıklar	104
bbc. Diğer İrade Sakatlıkları.....	105
3. Kamu Hukuku İşlemleri	105

a. Yasama İşlemleri	106
b. Yürütme İşlemleri	106
ba. Cumhurbaşkanı İşlemleri.....	106
baa. Genel Düzenleyici İşlemler	106
bab. Bireysel İşlemler	107
bb. İdari Teşkilat İşlemleri.....	107
bba. İdari İşlemler	107
bbc. İdari Eylemler.....	107
bbd. İdari Sözleşmeler	107
c. Yargı İşlemleri.....	108
C. HAKLARIN KAZANILMASI.....	108
1. Hakların Kazanılması Yolları	108
a. Aslen Kazanma.....	108
b. Devren Kazanma	109
c. Tesisen Kazanma.....	109
d. Zamanaşımıyla Kazanma	109
da. Gayrimenkullerde Kazanma	110
db. Menkullerde Kazanma.....	110
D. HAKLARIN KORUNMASI	110
1. Talep Yoluyla Koruması.....	110
2. Dava Yoluyla Korunması	111
a. Dava Hakkı.....	111
b. Dava Türleri	111
ba. Eda Davası	111
bb. Tespit Davası	111
bc. İnşai Dava	111
bd. Belirsiz Alacak ve Tespit Davası.....	112
be. Terditli Dava	112

bf. Topluluk Davası.....	112
3. Sahibi Eliyle Korunması.....	112
a. Haklı Savunma (Meşru Müdafaa).....	112
b. Zorda Kalma (İztırar Hali).....	113
c. Kuvvet Kullanma (İhkak-ı Hak).....	113
d. Yetki Kullanımı.....	113
e. Zarar Görenin Rızası.....	113
f. Üstün Nitelikli Özel Yarar.....	114
g. Kamu Yararı.....	114
E. HAKLARIN KAYBEDİLMESİ.....	114
1. Hakkın Kaybı ve Türleri.....	114
a. Nispi Kayıp.....	114
b. Mutlak Kayıp.....	115
2. Hakların Kaybında Süre.....	115
a. Zamanaşımı Süresi.....	115
b. Hak Düşürücü Süre.....	115
c. Zamanaşımı ile Hak Düşürücü Sürenin Farkları.....	116
F. DÜRÜSTLÜK ve İYİNİYET KURALLARI.....	117
1. Dürüstlük Kuralı (Objektif İyi Niyet).....	117
a. Hakkın Kötüye Kullanımı ve Koşulları.....	117
b. Hakkın Kötüye Kullanım Biçimleri.....	118
c. Hakkın Kötüye Kullanımının Sonuçları.....	118
2. İyi Niyet Kuralı (Sübjektif İyi Niyet).....	119
a. İyi niyet Kuralının Koşulları.....	119
b. İyi Niyetin Aranacağı Kişiler.....	120
c. İyi Niyetin Korunduğu Alanlar.....	120
ca. Aile Hukukunda İyi Niyet.....	120
cb. Taşınır Mülkiyetinin Kazanılmasında İyi Niyet.....	120

cba. Rızaen Çıkan Mallarda İyi Niyet.....	121
cbb. Rıza Dışında Çıkan Mallarda İyi Niyet.....	121
cc. Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılmasında İyi Niyet ..	121
IV. SORUMLULUK VE HUKUK DALLARINDA	
SORUMLUK ÖRNEKLERİ.....	122
A. SORUMLULUK KAVRAMI.....	122
B. HUKUK DALLARINDA SORUMLULUK	
ÖRNEKLERİ.....	122
1. Özel Hukukta Sorumluluk	122
a. Medeni Hukukta Sorumluluk	123
aa. Hukuki İşlemlerden Doğan Sorumluluk	123
ab. Haksız Eylemlerden Doğan Sorumluluk	123
aba. Kusurlu Sorumluluk	123
abb. Kusursuz Sorumluluk.....	124
b. Borçlar Hukukunda Sorumluluk	125
ba. Kusurlu Sorumluluk.....	125
bb. Kusursuz Sorumluluk	125
c. Ticaret Hukukunda Sorumluluk	126
ca. Ticari İşletme Hukukunda Sorumluluk.....	126
cb. Şirketler Hukukunda Sorumluluk	126
cc. Kıymetli Evrak Hukukunda Sorumluluk	127
cd. Taşıma Hukukunda Sorumluluk	127
ce. Deniz Ticaret Hukukunda Sorumluluk	128
cf. Sigorta Hukukunda Sorumluluk.....	128
d. İş Hukukunda Sorumluluk	128
da. İşverenlerin Sorumluluğu	128
db. İşçilerin Sorumluluğu	129
e. Çevre Hukukunda Sorumluluk.....	129

2. Kamu Hukukunda Sorumluluk.....	129
a. Anayasa Hukukunda Sorumluluk.....	130
b. İdare Hukukunda Sorumluluk.....	130
ba. Kusurlu Sorumluluk	131
bb. Kusursuz Sorumluluk	131
c. Ceza Hukukunda Sorumluluk	132
d. Mali Hukukta Sorumluluk	133
da. Vergi Hukukunda Sorumluluk.....	133
db. Bütçe (Harcama) Hukukunda Sorumluluk	134
dc. Mal Yönetimi Hukukunda Sorumluluk	134
dd. Borç Yönetimi Hukukunda Sorumluluk.....	135
e. Sosyal Güvenlik Hukukunda Sorumluluk.....	135
C. SORUMLULUĞU KALDIRAN VEYA AZALTAN HALLER	136
V. YARGILAMANIN TEMEL İLKELERİ, YARGI ÖRGÜTÜ VE SÜRECİ	136
A. YARGILAMANIN TEMEL İLKELERİ	137
B. YARGI ÖRGÜTÜ VE SÜRECİ	138
1. Genel Yargı Yerleri	138
a. Adli Yargı.....	138
aa. Hukuk Mahkemeleri	138
aaa. İlk Derece Hukuk Mahkemeleri.....	138
aab. Bölge Adliye Mahkemeleri (İstinaf).....	140
aac. Yargıtay (Temyiz).....	141
ab. Ceza Mahkemeleri.....	142
aba. İlk Derece Ceza Mahkemeleri.....	143
abb. Bölge Adliye Mahkemeleri (İstinaf).....	144
abc. Yargıtay (Temiz).....	145

b. İdari Yargı	147
ba. İlk Derece Mahkemeleri	147
baa. İdare Mahkemeleri	147
bab. Vergi Mahkemeleri	148
bb. Bölge İdare Mahkemeleri (İstinaf)	148
bc. Danıştay (Temyiz)	149
2. Özel Yargı Yerleri.....	150
a. Anayasa Yargısı ve Anayasa Mahkemesi	150
b. Uyuşmazlık Yargısı ve Uyuşmazlık Mahkemesi	151
c. Hesap Yargısı ve Sayıştay	151
d. Seçim Yargısı ve Yüksek Seçim Kurulu (YSK)	153

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

POZİTİF HUKUK DALLARI

I. ÖZEL HUKUK DALLARI.....	155
A. MEDENİ HUKUK	155
1. Kişiler Hukuku.....	156
a. Gerçek Kişiler.....	156
aa. Ölüm Karinesi	156
ab. Gaiplik Karinesi.....	156
ac. Hısımlık.....	157
aca. Kan Hısımlığı	157
acb. Sözleşme Hısımlığı.....	157
ad. Yerleşim Yeri (İkametgah)	158
ae. Kişinin Ehliyetleri.....	158
aea. Hak Ehliyeti.....	158
aeb. Fiil Ehliyeti.....	158
af. Fiil Ehliyetine Göre Gerçek Kişiler.....	159
afa. Tam Ehliyetliler	159

afb. Sınırlı Ehliyetliler	160
afc. Tam Ehliyetsizler	160
afd. Sınırlı Ehliyetsizler	160
b. Tüzel Kişiler	161
ba. Kamu Tüzel Kişileri	161
bb. Özel Hukuk Tüzel Kişileri	161
2. Aile Hukuku	162
a. Nişanlanma-Evlenme	162
b. Mal Rejimi	162
c. Soy Bağı	163
d. Velayet-Vesayet	163
3. Miras Hukuku	163
4. Eşya Hukuku	164
a. Mülkiyet Hakkı	164
aa Mülkiyet Hakkının İçeriği	165
ab. Mülkiyetin Türleri	165
aba. Paylı Mülkiyet	165
abb. Elbirliği Mülkiyeti	165
b. Sınırlı Ayni Haklar	166
c. Zilyetlik ve Tapu Sicili	166
ca. Zilyetlik	166
cb. Tapu Sicili	167
B. BORÇLAR HUKUKU	167
1. Borcun Kaynakları	168
a. Sözleşme	168
b. Haksız Fiil (Eylem)	169
c. Sebepsiz Zenginleşme (Haksız İktisap)	169
2. Borcu Sona Erdiren Haller	169

3. Borcun İfa Edilmemesinin Sonuçları.....	170
a. Zararın Tazmin Edilmesi.....	170
b. İfa (Eda) Davası Açılması.....	170
c. Gecikme Tazminatı Ödenmesi.....	170
d. Temerrüt Faizi Ödenmesi.....	170
e. Aşkın Zararın Giderilmesi.....	170
f. Seçimlik Hakların Yerine Getirilmesi.....	171
g. Sözleşmenin Feshedilmesi.....	171
C. TİCARET HUKUKU.....	171
1. Ticari İşletme Hukuku.....	171
2. Şirketler Hukuku.....	173
a. Şahıs Şirketleri.....	173
aa. Kollektif Şirket.....	173
ab. Adi Komandit Şirket.....	174
b. Sermaye Şirketleri.....	174
ba. Anonim Şirket.....	174
bb. Limited Şirket.....	174
bc. Hisseli Komandit Şirket.....	174
bd. Kooperatif Şirket.....	174
3. Kıymetli Evrak Hukuku.....	175
4. Taşıma Hukuku.....	175
5. Deniz Ticareti Hukuku.....	176
6. Sigorta Hukuku.....	176
D. İŞ HUKUKU.....	177
1. Bireysel İş Hukuku.....	177
a. İş Sözleşmesi ve Unsurları.....	177
b. Sözleşme Türleri.....	178
c. İş Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları.....	178

ca. Olumlu Koşullar	178
cb. Olumsuz Koşullar	179
d. İşçi ve İşverenin Borçları	179
da. İşçinin Borçları	179
db. İşverenin Borçları	179
e. Çalışma Süreçleri	179
f. İş Sözleşmesinin Sona Ermesi	180
fa. Kendiliğinden Sona Ermesi	180
fb. Fesihle Sona Ermesi	180
fba. Bildirimli Fesih	180
fbb. Bildirimsiz Fesih	181
2. Toplu İş Hukuku	181
a. Sendika Üyeliğinin Koşulları	182
b. Toplu İş Sözleşmesi	182
c. Toplu İş Sözleşmesinin Teşmili	182
d. İş Uyuşmazlığı Kavramı ve Türleri	183
e. İş Uyuşmazlıklarının Çözümü	183
ea. Bireysel İş Uyuşmazlıklarının Çözümü	183
eb. Toplu İş Uyuşmazlıklarının Çözümü	184
f. Grev	184
fa. Tanımı ve Unsurları	184
fb. Grev Yasakları	184
fc. Grev Engelleri	185
g. Lokavt	185
ga. Tanımı ve Unsurları	185
gb. Lokavt Yasakları ve Engelleri	185
E. İCRA VE İFLAS HUKUKU	186
1. İcra ve İflas Yolları	186

a. İcra Yolları.....	186
aa. Cüz’i İcra (Haciz Yolu).....	186
aaa. İlamsız İcra	186
aab. İlamlı İcra	187
ab. Külli İcra (İflas Yolu)	187
2. Haczedilemeyen veya Kısmen Haczedilen Mal ve Alacaklar.....	188
a. Haczedilemeyen Mal ve Alacaklar.....	188
b. Kısmen Haczedilebilen Mal ve Alacaklar.....	189
3. Konkordato	189
a. İflas Dışı Konkordato	189
b. İflas İçi Konkordato	189
F. DEVLETLER ÖZEL HUKUKU	190
1. Vatandaşlık Hukuku.....	190
a. Vatandaşlığın Kazanılması.....	190
aa. Kanun Yoluyla Kazanma	190
ab. Yetkili Makam Kararıyla Kazanma	191
ac. Seçme Hakkı İle Kazanma	191
b. Vatandaşlığın İspatı.....	191
c. Vatandaşlığın Kaybedilmesi.....	192
ca. Yetkili Makamın Kararıyla Kaybedilmesi.....	192
cb. Seçme Hakkıyla Kaybedilmesi.....	192
2. Yabancılar Hukuku	192
3. Kanunlar İhtilafı.....	192
II. KAMU HUKUKU DALLARI.....	193
A. ANAYASA HUKUKU	194
1. TC Anayasasının Özellikleri.....	194
2. Devletin Temel Nitelikleri	195

3. Devletin Temel Organları.....	195
a. Yasama Organı.....	195
aa. Yasama Yetkisinin Niteliği.....	195
ab. TBMM Üyeliği ve Süresi	196
b. Yürütme Organı	197
ba. Cumhurbaşkanı Seçilme Şartları ve Görev Süresi ..	198
bb. Cumhurbaşkanının Görev ve Yetkileri.....	198
bc. Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı.....	199
c. Yargı Organı.....	200
B. İDARE HUKUKU.....	201
1. İdare Genel Hukuku.....	201
a. Kamu Hizmeti Kavramı ve Türleri	201
b. İdare Teşkilatı	202
ba. Merkezi Yönetim.....	202
bb. Yerinden Yönetim	203
bba. Yerel Yönetimler (Mahalli İdareler).....	204
bbb. Hizmet Yerinden Yönetim Kuruluşları	204
c. İdare Personeli.....	205
ca. Devlet Memurları Kanunu Kapsamındakiler.....	205
cb. Diğer Kamu Görevlileri.....	206
d. İdare Malları.....	206
da. İdarenin Kamusal Malları.....	207
db. İdarenin Özel Malları	208
2. İdari Yaptırımlar (Kabahatler) Hukuku	208
a. Kabahatin Tanımı ve Unsurları.....	208
b. Başlıca Kabahat Türleri	209
3. Disiplin Hukuku.....	210
a. Disiplin Hukukunun Tanımı ve Unsurları.....	210

b. Disiplin Suçlarının Yaptırımı (Disiplin Cezaları)	211
C. CEZA HUKUKU	212
1. Suçun Tanımı ve Unsurları	212
a. Suçun Tanımı.....	212
b. Suçun Unsurları.....	212
ba. Maddi Unsur	212
bb. Manevi Unsur	212
bc. Hukuka Aykırılık	213
bd. Kanuni Unsur.....	213
2. Ceza Hukuku Yaptırımları.....	213
a. Cezalar	213
aa. Hapis Cezaları.....	213
ab. Adli Para Cezası.....	214
b. Güvenlik Tedbirleri	215
3. Cezayı Ortadan Kaldıran veya Hafifleten Sebepler.....	215
D. MALİ HUKUK.....	216
1. Vergi Hukuku.....	217
a. Şekli Vergi Hukuku (Vergi Usul Hukuku).....	217
aa. Vergilendirme Hukuku	217
ab. Vergi Ceza Hukuku	218
ac. Vergi İcra Hukuku	218
ad. Vergi Yargı Hukuku	218
ae. Uluslararası Vergi Hukuku	218
b. Maddi Vergi Hukuku (Vergi Sistemi).....	219
ba. Gelir Vergileri.....	219
bb. Servet Vergileri.....	219
bc. Harcama Vergileri.....	220
bd. İşlem Vergileri.....	220

2. Bütçe Hukuku	221
3. Mal Yönetimi Hukuku	223
a. Devletin Kamu Malları.....	224
b. Devletin Özel Malları.....	224
4. Borç Yönetimi Hukuku.....	224
a. Kısa Vadeli Borçlar.....	224
b. Uzun Vadeli Borçlar	225
E. SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU	225
1. Sosyal Güvenliğin İşlevleri.....	225
a. Sosyal Hizmet	225
b. Sosyal Yardım.....	226
c. Sosyal Güvenlik	226
2. Sosyal Güvenliğin Kapsamı	226
a. İş Sözleşmesine Tabi Olanlar (4/a Kapsamındakiler)...	226
b. Bağımsız Çalışanlar (4/b Kapsamındakiler)	227
c. Kamu Personeli (4/c Kapsamındakiler)	228
3. Emeklilikte Hizmet Süresi ve Yaş.....	228
F. DEVLETLER GENEL HUKUKU	228
G. İNSAN HAKLARI HUKUKU	229
1. Başlıca İnsan Hakları Belgeleri	229
a. Kuran-ı Kerim	229
b. Medine Vesikası.....	230
c. Veda Hutbesi.....	231
d. Magna Charta Libertatum	231
e. Virginia Haklar Bildirgesi.....	231
f. Fransız Yurttaş ve İnsan Hakları Beyannamesi.....	231
g. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi	232
h. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi.....	232

i. BM. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi.....	232
j. Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü	232
2. İnsan Hakları Mahkemesi	233
H. GENEL KAMU HUKUKU.....	233
III. KARMA HUKUK DALLARI	234
A. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HUKUKU	234
1. Tanımı ve Amaçları	234
2. İlkeleri	235
3. Devletin Yükümlülükleri	235
4. İşverenin Yükümlülükleri	235
5. Çalışanların Yükümlülükleri.....	236
6. Yükümlülüklere Aykırılığın Yaptırımları.....	236
a. İşverene Yönelik Yaptırımlar	237
aa. Hukukî Yaptırımlar	237
ab. İdarî Yaptırımlar	237
ac. Cezaî Yaptırımlar	237
b. Çalışana Yönelik Yaptırımlar.....	237
ba. Hukukî Yaptırımlar.....	238
bb. Cezaî Yaptırımlar	238
B. ÇEVRE HUKUKU	238
1. Çevre Hakkı	238
2. Çevre Hukukuna Özgü Yaptırımlar	239
a. Çevre Kanunundaki Yaptırımlar	239
b. İmar Kanunundaki Yaptırımlar	240
c. Türk Ceza Kanunundaki Yaptırımlar	240
d. Diğer Kanunlardaki Yaptırımlar	241

C. FİKRÎ VE SINAÎ MÜLKİYET HUKUKU.....	241
1. Fikrî Mülkiyet Hukuku.....	241
2. Sınaî Mülkiyet Hukuku.....	242
a. Sınaî Mülkiyet Hakkının İçeriği.....	242
b. Sınaî Mülkiyet Haklarının Korunması.....	242
D. TÜKETİCİ HUKUKU	243
1. Yasal Dayanakları.....	243
2. Kapsamı	243
3. Tüketicinin Seçimlik Hakları.....	244
4. Çözüm Yolları ve Yaptırımları.....	244
a. İdarî Çözüm Yolları	244
aa. Tüketici Hakem Heyetine Başvuru.....	244
ab. Arabulucuya Başvuru	245
b. Yargısal Çözüm Yolu	245
E. BANKACILIK HUKUKU	246
1. Banka Türleri.....	246
2. Bankaların Faaliyet Konuları.....	247
3. Bankacılık Kurumları ve Mevduat Güvencesi	248
a. Türkiye Bankalar Birliği (TBB).....	248
b. Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)	248
c. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK)	248
d. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF).....	248
F. SERMAYE PİYASASI HUKUKU	249
1. Sermaye Piyasası Araçları.....	249
2. Sermaye Piyasası Birimleri	250
a. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği.....	250
b. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği.....	250

c. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK).....	250
d. Diğer Birimler	251
G. ENERJİ HUKUKU.....	251
1. Başlıca Enerji Kaynakları	251
a. Konvansiyonel Enerji Kaynakları	251
aa. Elektrik Enerjisi	252
ab. Doğalgaz Enerjisi.....	252
ac. Petrol ve LPG Enerjisi	252
b. Yenilenebilir Enerji Kaynakları	253
2. Enerji Piyasasının Düzenlenmesi ve Denetimi	253
a. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK).....	254
b. Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK)	254
H. MUHASEBE VE DENETİM HUKUKU.....	254
1. Muhasebenin Mahiyeti.....	254
a. Muhasebe Meslek Mensupları.....	255
b. TÜRMOB ve Meslek Odaları	255
2. Denetimin Tanımı ve Türleri	256
a. Tanımı.....	256
b. Türleri.....	256
ba. Geçmişe Yönelik-Cari Denetim.....	256
bb. Tam-Sınırlı Denetim.....	256
bc. Uygunluk-Yerindelik Denetimi	256
bd. İdari-Mali Denetim	257
be. Bağımlı (İç)-Bağımsız (Dış) Denetim	257
3. Bağımsız Denetimin Tanımı, İlke ve Standartları	257
a. Bağımsız Denetimin Tanımı.....	257
b. Bağımsız Denetim (Muhasebe Denetimi) İlkeleri	257
c. Bağımsız Denetimin Standartları	258

4. Bağımsız Denetime Tabi Olanlar	258
5. Bağımsız (Muhasebe) Denetim Elemanları.....	259
6. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK)	259
İ. EĞİTİM HUKUKU	259
1. Eğitimin Yasal Dayanakları.....	260
2. Eğitimle İlgili Birimler	260
a. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)	260
b. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	261
c. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)	261
d. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA).....	261
e. Türkiye Maarif Vakfı	261
J. DİĞER KARMA HUKUK DALLARI	261
1. Bilişim Hukuku.....	262
2. Hava Hukuku	262
3. Kitle İletişim Hukuku	262
4. Rekabet Hukuku	263
5. Sağlık Hukuku	263
6. Turizm Hukuku.....	264
KAYNAKÇA	265

KAYNAKÇA

- ANAYURT, Ömer:** Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 21. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- ANDAÇ, Faruk:** Turizm Hukuku, 5. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara, 2013.
- AYDIN, M. Akif:** “Anayasa”, TDV İslam Ansiklopedisi, Cilt: III, İstanbul, 1993.
- BAKIR, Mehmet:** Denetim ve Meslek Hukuku, Murathan Yayınevi, Trabzon, 2012.
- BATTAL, Ahmet:** Hukukun Temel Kavramları, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- BİLGE, Necip:** Hukuk Başlangıcı, 35. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- BİLGİLİ, Fatih; DEMİRKAPI, Ertan:** Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa, 2000.
- ERDOĞAN, Ekrem:** “Teoride Kamu Taşınmaz Malları”, XIV. Türkiye Maliye Sempozyumu, Bildiri, Anadolu Üniversitesi, İİBF Yayını, Eskişehir, 2000.
- GÜRİZ, Adnan:** Hukuk Başlangıcı, 6. Baskı, Siyasal Yayınevi, Ankara, 1997.
- HAMİDULLAH, Muhammed:** İslam Peygamberi, Çev. Mehmet Yazgan, Beyan Yayınları, İstanbul, 2019.
- KAYIHAN, Şaban:** Hukukun Temel Kavramları, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2000.
- KELEŞ, Ruşen; MENGİ, Ayşegül:** İmar Hukukuna Giriş, 2. Baskı, İmge Yayınevi, Ankara, 2014.
- PEHLİVAN, Osman; ÖZ, Ersan:** Uluslararası Vergilendirme, Celepler Matbaası, Trabzon, 2015.

ÖNER, Erdoğan: Vergi Hukuku, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.

ROUSSEAU, J. Jacques: Toplum Sözleşmesi, Çev. Burhan Yentürk, Ren Kitap, İstanbul, 2012.

SÖYLER, İlhami: Devlet Mallarının Kamu Finansmanı Açısından Değerlendirilmesi, Maliye Bakanlığı APK Kurulu Yayını, No. 368, Ankara, 2005.

SÖYLER, İlhami: “Hava Kamu Malı Mıdır? İdare Hukuku ve Mali Hukuk Açısından Normatif Bir Yaklaşım”, Mali Hukuk Dergisi, Sayı:127, Ocak - Şubat, 2007.

SÖYLER, İlhami: “Bütçe Kanunlarının Özellikleri”, Vergi Raporu Dergisi, Sayı:89, Şubat, 2007.

SÖYLER, İlhami; ÇOLAK, Mustafa: “Yeni Kamu Mali Yönetim ve Denetim Sisteminde Raporlama”, Maliye Dergisi, Sayı:162, Ocak - Haziran, 2012.

SÖYLER, İlhami: Tüm Yönleriyle Tekafül (İslami Sigorta), Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

SÖYLER, İlhami: “Türk Vergi Sisteminin Meşruiyeti”, Legal Mali Hukuk Dergisi, Cilt: 16, Sayı:190, 2020.

SÖYLER, İlhami: “İslam Düşüncesinde Sosyal Güvenlik”, İş ve Sosyal Güvenlik Atölyesi e-Dergisi, Sayı:306, Mart, 2021.

SÖYLER, İlhami: Hukukî (Fıkhî), İdarî ve Malî Boyutları ile Teverruk, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2022.

SÖYLER, İlhami: İş Sağlığı ve Güvenliği, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul, 2022.

ŞEN, Ersan; ERYILDIZ, Sefa: Hukuka Giriş, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.

ÜÇİŞİK, Güzin; ÜÇİŞİK, H. Fehim: Çevre Hukuku, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2012.

YILMAZER, Ramazan: Açıklamalı ve Örnekli Taşınır Mal Yönetmeliği, MUKDER Yayını, Ankara, 2007.